

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 4. 2010, č. j. 38 Cad 1/2007 - 137,

takto:

- I.** Kasační stížnost směřující do výroku v bodě II. **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce podal u Krajského soudu v Ostravě žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 27. 12. 2007, č.j. KUOK 1266/2006, o vyloučení úřední osoby z projednávání a rozhodování ve věci přiznání dávky sociální péče. Současně žalobce požádal, aby mu byl ustanoven zástupce pro řízení o žalobě před krajským soudem advokát z Prahy - Tomáš Sokol.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 19. 7. 2007, č. j. 38 Cad 1/2007 - 12, návrh žalobce na ustanovení zástupce pro žalobní řízení zamítl. Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost, která byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2008, č. j. 6 Ads 123/2007 - 53, zamítnuta. Usnesením krajského soudu ze dne 19. 7. 2007, č. j. 38 Cad 1/2007 - 14, bylo řízení přerušeno. Nejvyšší správní soud kasační stížnost podanou proti tomuto usnesení odmítl usnesením ze dne 20. 3. 2008, č. j. 6 Ads 124/2007 - 57. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 4. 6. 2008, č. j. 38 Cad 1/2007 - 60, rozhodl o pokračování v řízení. Usnesením ze dne 23. 1. 2009, č.j. 38 Cad 1/2007 - 64, vyzval žalobce k odstranění vad podání ze dne 2. 1. 2007 ve věci žaloby a k doplnění tohoto podání. V reakci na tuto výzvu žalobce požádal soud o ustanovení advokáta JUDr. Vohánku. Usnesením ze dne 12. 2. 2009, č. j. 38 Cad 1/2007 - 75, byl žalobci ustanoven zástupcem advokát JUDr. Milan Ostřížek.

Žalobce podal proti tomuto usnesení kasační stížnost a požádal, aby mu byl namísto ustanoveného JUDr. Ostřížka ustanoven zástupcem JUDr. Vít Vohánka. Tato kasační stížnost byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2009, č. j. 6 Ads 67/2009 - 96; žalobce poté znovu požádal o změnu advokáta. Soudem ustanovený advokát JUDr. Milan Ostřížek přípisem ze dne 17. 8. 2009 požádal krajský soud o zproštění povinnosti zastupovat žalobce, a to vzhledem k opakovaně vznášeným námitkám ze strany žalobce vůči jeho osobě. Krajský soud v Ostravě ze dne 1. 9. 2009, č.j. 38 Cad 1/2007 - 109, zprostil advokáta JUDr. Ostřížka povinnosti zastupovat žalobce a neustanovil dalšího zástupce z řad advokátů. Toto usnesení, které žalobce napadl kasační stížností, bylo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2009, č.j. 6 Ads 165/2009 - 129, zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení s odůvodněním, že napadené rozhodnutí bylo vydáno soudem, jenž byl nesprávně obsazen. Poté Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 2. 4. 2010, č. j. 38 Cad 1/2007 - 137, v bodě I. výroku zprostil JUDr. Milana Ostřížka, advokáta, se sídlem Stodolní 977/26, Ostrava - Moravská Ostrava, zastupování žalobce. V bodě II. výroku pak krajský soud rozhodl tak, že se žalobci neustanovuje zástupce z řad advokátů. V odůvodnění kasační stížností napadeného rozhodnutí krajský soud uvedl, že žalobce poté, kdy bylo jeho návrhu na ustanovení zástupce vyhověno, bezdůvodně žádal, aby mu soud ustanovil jiného advokáta. Tímto svým chováním žalobce jen prodlužuje řízení. Dále soud uvedl, že je mu z jeho rozhodovací činnosti známo, že ve sporech vedených u krajského soudu žalobce opakovaně vznáší námitky vůči ustanoveným zástupcům. K tomuto postupu krajský soud konstatoval, že žalobci nic nebrání, není-li spokojen s osobami advokátů, jež mu byli soudem ustanoveni, aby si zvolil sám advokáta podle svého vlastního výběru a udělit takovému zástupci plnou moc k zastupování v řízení před soudem. Žalobce měl bezdůvodně opakované výhrady proti ustanovenému zástupci, který byl ke své žádosti zproštěn povinností zastupovat žalobce v řízení o žalobě vzhledem k opakované námitce proti jeho osobě a nespolupráci ze strany žalobce, a proto krajský soud ze shora uvedených důvodů již dalšího zástupce z řad advokátů žalobci neustanovil.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost téměř nečitelného obsahu, v níž brojí proti výroku uvedenému pod bodem II. usnesení a současně požádal s odkazem na ustanovení § 35 odst. 6 s. ř. s., aby mu byl ustanoven zástupcem „jeho“ advokát Mgr. František Drlík.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu z hlediska uplatněných námitek, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a u níž je takové ochrany třeba. Cílem ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. je poskytnout kvalifikovanou právní pomoc rovněž sociálně slabému účastníku řízení. Toto ustanovení vychází z logiky, podle které by zákon nemohl splnit svůj účel a byl by diskriminační, kdyby intenzita ochrany závisela na sociálním postavení navrhovatele.

Ustanovení zástupce navrhovateli však není v žádném případě automatickým úkonem soudu, nýbrž úkonem, který vyžaduje také určitou součinnost ze strany navrhovatele, počínaje osvědčením podmínek ve smyslu ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. Jednou z těchto podmínek je

osvědčení potřeby zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. To však neznamená, že by účastník svým jednáním neměl na existenci (resp. trvání) této podmínky žádný vliv. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 23. 3. 2006, č. j. 8 Afs 144/2005 - 137, aktivita účastníka řízení se v tomto ohledu nutně musí projevit rovněž v komunikaci s ustanoveným zástupcem; v opačném případě je totiž zastoupení zpravidla zcela bez efektu. Nekomunikuje-li navrhovatel s jemu ustanoveným zástupcem, musí pro to vždy být věrohodné a akceptovatelné důvody takový postup ospravedlňující (srov. Soudní judikatura ve věcech správních 674/2000).

Vzájemný vztah nedůvěry s ustanoveným advokátem, vůči kterému žalobce vznášel neodůvodněné námitky, nespolupracoval s ním a opakovaně žádal o ustanovení jiného advokáta, by primárně ani důvodem pro neustanovení advokáta jiného nebyl, nicméně dokresluje stěžovatelův postoj ke spolupráci s ustanovenými zástupci. Každopádně je tento vztah nedůvěry jasným důvodem pro zproštění advokáta od povinnosti účastníka řízení zastupovat.

Za popsaného stavu proto krajský soud nepochybil, jestliže ustanoveného zástupce na jeho žádost zprostil povinnosti zastupovat stěžovatele v řízení o žalobě. V situaci, kdy se stěžovatel sám svým jednáním, resp. svou nečinností, zbavil možnosti využít služeb ustanoveného zástupce, nečiní postup krajského soudu nezákonným ani skutečnost, že mu nebyl ustanoven advokát další.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který nebyl v řízení úspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému prokazatelně žádné náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu